

امسال از بازار سرمایه به نفع بودجه پول خارج نمی‌کنیم

سید حمید پورمحمدی معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان برنامه و بودجه که در نشست ماهانه جامعه اسلامی مهندسی صحبت می‌کرد، با اشاره به روند تدوین بودجه سال ۱۴۰۴ گفت: دولت چهاردهم اولاً بودجه را در زمان خودش تقدیم مجلس شورای اسلامی کرد. ثانیاً بودجه ارائه شده بسیار شفاف است. ثالثاً اصلاحات ساختاری که در بودجه انجام شده از جمله نظام طبقه‌بندی بودجه و نظام کدینگ بودجه در نوع خود بسیار قابل توجه بود. رئیس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به این‌که امسال برای اولین بار موضوع افزایش سرمایه بانک‌ها در قالب بودجه آمده است، گفت: از مقام معظم رهبری در خصوص برداشت از صندوق ذخیره ارزی برای کمک به بودجه استیدان گرفته‌ایم، این امر موجب شفاف‌تر شدن بودجه تقدیمی دولت شد.

تولید

صادرات برنج گزینه‌ای تشویقی برای کشاورزان است؟

هستند که آب کمتری مصرف کنند. معاون امور زراعت وزیر جهاد کشاورزی درباره الگوی کشت که آیا ابلاغ شده یا از سال ۱۴۰۱ تاکنون شرایط آن تغییری نکرده است؟ گفت: البته که این موضوع ادامه دارد چراکه نه تنها در بحث زراعت بلکه در موضوع باغبانی و محصولات دیگر نیز مردم به‌صورت سنتی و با توجه به شرایط اقلیمی، الگوی کشت را اجرا می‌کنند. از حدود ۱۲ میلیون هکتار اراضی زراعی که در اختیار ما است، حدود ۶ میلیون هکتار یک تکه گندم آبی و دیم و حدود دو میلیون هکتار نیز جو و حدود ۷۵۰ هزار هکتار برنج نیز در کشور کشت می‌شود. وی ادامه داد: همچنین در کشور حدود ۷۵۰ هزار هکتار نیز سبزی و صفی، حدود ۳ میلیون هکتار محصولات جالیزی و حدود ۵۰۰-۶۰۰ هزار هکتار نیز محصولات علوفه‌ای کشت می‌شود. تقریباً حدود ۱۰ تا ۱۲ درصد اراضی کشور ما چالش کشت‌های متفاوت در سال‌های متفاوت را دارد. مهاجر در پاسخ به این پرسش که آیا الگوی ابلاغی کشت بر اساس

کشاورزان انجام شد. مهاجر با تأکید بر اینکه روند رو به رشد در سایر کالاهای اساسی نیز وجود دارد، اظهار کرد: حدود یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن برنج در سال ۱۴۰۰ تولید کردیم که این تولید امسال خوش‌یخانه از دو میلیون و ۷۰۰ هزار تن نیز فراتر رفته است. در زمینه جو نیز تولیدات داخلی بیش از ۴ میلیون تن بود. در دانه‌های روغنی نیز تولید کلزا نسبت به سال گذشته دو برابر شده و درختدر قند و نیشکر یا به عبارتی در شکر به راحتی امکان خودکفایی داریم و امسال هم تولید داخلی ما افزایش چشمگیری داشته است. وی ادامه داد: ما در سال جاری در زمینه ذرت علوفه‌ای به خودکفایی رسیدیم اما نکته بسیار مهم این است که در زمینه ذرت دانه‌ای مشکل تأمین آب داریم. ذرت و سویا محصولاتی هستند که برای خوراک دام استفاده می‌شود و متأسفانه کشور آبی ندارد که بخواهد این محصولات را در کشور تولید کند. لذا وزارت جهاد کشاورزی به کمک محققین به دنبال جایگزینی محصولاتی

معاون امور زراعت وزیر جهاد کشاورزی ضمن ارائه گزارشی از میزان کشت محصولات در کشور و خودکفایی در کالای اساسی درباره صادرات برنج اظهار کرد: ما چندان به صادرات برنج فکر نمی‌کنیم چراکه یک محصول تابستانه و پرآب بر است ما اگر بتوانیم نیاز داخل را تأمین کنیم گام خوبی برداشته‌ایم.

علیرضا مهاجر – معاون امور زراعت وزیر جهاد کشاورزی- درباره میزان تولید محصولات اساسی همچون گندم، جو، ذرت، برنج و دانه‌های روغنی طی سال جاری و افزایشی یا کاهش‌ی بودن تولیدات آن‌ها طی سال زراعی گذشته اظهار کرد: بر اساس تقسیم‌بندی‌های انجام شده در معاونت‌های مختلف وزارت جهاد کشاورزی، تولید و تأمین اکثر محصولات اساسی بر عهده معاونت زراعت است. از سال ۱۴۰۰ که تیم معاونت زراعت این کار را برعهده گرفت، خرید گندم برای ۱۴۰۰ حدود ۴۵ میلیون تن بود و حدود ۷ میلیون تن نیز واردات صورت گرفت و این مسئله با با بحث حمله روسیه به اوکراین، کرونا، تحریم‌ها و همچنین خشکسالی خیلی زیادی که در آن سال اتفاق افتاد همزمان شد و همین مسائل موجب شد که میزان تولید گندم به حداقل برسد، به طوری که ۴۵ میلیون تن بیشتر نتوانستیم بخریم. وی ادامه داد: در آن سال‌ها مسئولین نظام خیلی نگران شدند و برنامه‌ریزی شد که بتوانیم روند افزایش محصولات اساسی به ویژه گندم را در دستور کار قرار دهیم. خوش‌یخانه این اتفاق افتاد و در سال ۱۴۰۱ به ۷۵ میلیون تن خرید افزایش یافت و در سال ۱۴۰۲ به ۱۰۵ میلیون تن افزایش یافت که در گندم نان به خودکفایی رسیدیم و در سال جاری، میزان خرید گندم از ۱۱ میلیون و ۹۹۳ هزار تن گذشت و در کنار این هم بیش از ۵۰۰ هزار تن هم به‌عنوان گندم بذری از کشاورزان خریداری شد که جمعا نزدیک به ۱۲۵ میلیون تن خرید گندم به صورت مستقیم

تولید و تجارت

قانون تجارت ایران با عمری ۱۰۰ ساله به مرحله‌ای رسید که دیگر با نیازهای روز کشور و حتی دنیا متناسب نبود. برای هماهنگ کردن قانون با نیازهای روز، قانون‌گذار از اوایل دهه ۸۰ اصلاح قانون تجارت را آغاز کرد؛ اما تصویب آن توسط مجلس شورای اسلامی و ارسالش به شورای نگهبان تا فروردین‌ماه ۱۴۰۳ طول کشید، چراکه در این مسیری ۲ دهه‌ای فراز و نشیب‌های بسیاری اتفاق افتاد. با این‌که برای تصویب لایحه جدید تجارت زمانی طولانی اختصاص پیدا کرد اما کارهای کارشناسی که توسط متخصصین این حوزه انجام شده است، نشان می‌دهد این لایحه ایراداتی دارد که می‌تواند عرصه تجارت را زمین‌گیر کند.

فلسفه ایجاد قانون تجارت محمود جاساز، کارشناس اقتصادی در گفتگو با ایسنا درباره قانون تجارت گفت: «از پیش شرط‌های فعالیت تجاری باید به امنیت سرمایه، سیانیت از حقوق مالکیت و حمایت از دولت‌ها از فعالان تجاری و اقتصادی از طریق تدوین قوانین و مقررات کارا اشاره کرد تا تسهیل تجارت اعم از داخلی و خارجی اتفاق بیفتد. از این‌رو، قوانین تجارت در کشورهای مختلف با نگاه انتظام‌بخشی و تسهیل تجارت اعم از داخلی و خارجی و با نگاه توسعه‌گرا تدوین می‌شوند.» این کارشناس اقتصادی از اولین قانون تجارت ایران گفت: «اولین قانون تجارت کشور ما در ادیبهشت سال ۱۳۱۱ تصویب شد. در ۹ باب و ۶۰۰ ماده با رعایت تواتر منطقی هر باب، انواع دفاتر تجاری که تاجر را مکلف به ثبت کلیه معاملات تجاری خود می‌نماید، انواع شرکت‌های تجاری، تأسیس شرکت‌ها، تعیین حداقل سرمایه شرکت‌ها، اسناد تجاری و ورشکستگی، تصفیه امور شرکت، داللی و حق‌المعمل کاری را در چهارچوب نظام حقوقی تجارت توضیح داده است.» جاسماز اصلاح قانون تجارت را توضیح داد: «اهداف متناسب‌سازی قانون تجارت با نیاز روز، لایحه اصلاح قسمت تصفیه و امور ورشکسته، قانون تجارت در ۱۳۱۸ تصویب و ابلاغ گردید.

کار آفرینی و اشتغال

بررسی مزد سال آینده

کارگران؛ معاون وزیر کار:

فعلاً زود است

به ماه‌های پایانی سال نزدیک می‌شویم و طبق سنوات گذشته می‌بایست کمیته‌های ذیل شورای‌عالی کار تشکیل می‌شد و بررسی‌های مزدی آغاز می‌شد اما به‌تازگی معاون روابط کار بیان کرده است که بررسی مزدی کارگران زود است.

حدود ۵ماه به پایان سال باقی مانده است و هنوز خبری از تشکیل جلسات شورای‌عالی کار و بررسی مزدی نیست. در سنوات گذشته حدود ۵ ماه قبل از پایان سال جلسات کمیته‌های دستمزد که ذیل شورای‌عالی کار است، برگزار می‌شد و بحث مزدی را بررسی می‌کردند، اما امسال خبری از برگزاری جلسات نیست. یکی از موضوعاتی که امسال مطرح بود، بحث بررسی روش تعیین مزد بود که تحت عنوان طرحی در مجلس شورای اسلامی مطرح شد، اما متأسفانه این طرح نیز در کمیسیون اجتماعی مجلس همچنان بدون هیچ بررسی باقی مانده است و اعضای کمیسیون اطلاعات دقیقی از جزئیات طرح ندارند.

یکی از پیشنهادات واحد مجلسی‌ها این است که تا زمانی که تورم کنترل نشود، افزایش مزد اثر نخواهد داشت.

نمایندگان کارگران هم از وزارت کار گلایه‌مند هستند که چرا جلسات شورای‌عالی کار برگزار نمی‌شود، برخی از نمایندگان دلیل تعلل وزارت کار را تعیین تکلیف معاونت روابط کار می‌دانند و معتقدند که اگر تکلیف معاونت مشخص شود، شاید سرعت تشکیل جلسات شورای‌عالی کار بیشتر شود و بحث تریم مزدی کارگران و بررسی برای دستمزد ۱۴۰۴ مطرح شود. علی‌حسین ربیعی، فرد، معاون روابط کار در گفتگووی اخیر خود بیان کرده است که اکنون برای بررسی مزدی سال آینده زود است.

اما نگاه منطقی به وضعیت مزدی کارگران نشان‌دهنده این است که مزد کارگران بهتر است در فضایی خارج از چانه‌زنی تعیین شود و برای دقیقه ۹۰ نباشد تا بدون بررسی کارشناسی ابعاد سبد معیشت بخواهند مزد را تعیین کنند.

معاون روابط کار بیان کرده است: طبق قاعده حداقل عیدی کارگران برای ۱۲ماه کارکرد برابر حقوق پایه است به‌شرطی که از سه برابر حداقل حقوق بیشتر نشود.

معاون روابط کار وزیر تعاون یادآور شد: امسال حداقل حقوق کارگران ۷میلیون و ۱۶۶هزار تومان است، لذا حداقل عیدی کارگران برای کارکرد ۱۲ ماه ۱۴میلیون و ۱۶۶هزار تومان و حداکثر عیدی کارگران امسال ۲۱میلیون و ۵۰۰ هزار تومان است.

ربعی‌فرد در مورد زمان پرداخت عیدی کارگران هم ابراز کرد: معمولاً کارفرمایان از آخر سال پرداخت می‌کنند و برخی کارفرمایان هم در طول سال به‌تدریج در هر ماه پرداخت می‌کنند، تا آخر سال فشاری متوجه بنگاه نشود.

معاون روابط کار در مورد تعداد کارگران بیمه‌شده، گفت: کارگران بیمه‌شده دارای کارفرما (بیمه اجباری) ۱۰میلیون و ۷۷۷هزار نفر هستند، اما برخی کارگران بیمه‌شده خویش‌فرما هستند که در مجموع بیش از ۱۵میلیون بیمه‌شده تأمین اجتماعی در کشور داریم.

ربعی‌فرد در مورد کارگروه‌های مزد ذیل شورای‌عالی کار نیز گفت: هنوز کارگروه‌ها تشکیل نشده است و زمان برای ورود به بحث حداقل مزد سال آینده زود است.

وی گفت: اعضای حقیقی شورای‌عالی کار شامل همتی وزیر امور اقتصادی و اتابک وزیر صمت به ترکیب شورای‌عالی کار اضافه شدند و جلسه بعدی با حضور اعضای جدید خواهد بود. اعضای حقیقی شورای‌عالی کار شامل همتی وزیر امور اقتصادی و اتابک وزیر صمت به ترکیب شورای‌عالی کار اضافه شدند و جلسه بعدی با حضور اعضای جدید خواهد بود.

روزنامه صبح ایران / سال دهم – شماره ۱۵۵۵

۲ آبان ماه ۱۴۰۳ / با ما همراه شوید

www.serajonline.com – @serajname

۴ اقتصاد بانک انرژی، تحلیل ها

یادداشت

در تقبیح ستایش کاهشِ نرخ ارز و سکه

سید یاسر جبرانیلی

ساعاتی پس از تجاوز رژیم صهیونیستی به نواحی از خاک کشور که بازارها گشوده شد، بورس تهران سبزپوش شد و قیمت سکه و دلار کاهش یافت. رسانه‌های اصلی کشور نیز با پوشش گسترده این واکنش اقتصادی، تحلیل‌هایی صریح و ضمنی به ماجرا پیوست کردند که همه، یک مفروض داشتند: متاثر شدن داخلی از سیاست خارجی.

اگر از این زاویه به موضوع بنگریم، کاهش نرخ‌ها پس از حمله صهیونیست‌ها همانقدر تاسف‌بار است که افزایش نرخ‌ها پس از حمله ما به سرزمین‌های اشغالی تاسف‌بار است.

چرا باید نظامات اقتصادی کشور، چنان به مکانیسم بازار سپرده شده باشد که بازگیران بازارهای سکه و سهام و ارز، چه خواسته و چه ناخواسته، بتوانند نسبت به رخدادهای سیاسی و امنیتی، کنشگری نمایند و در نهایت، بازار به امنیت و سیاست جهت بدهد؟ چرا محاسبات سیاسی و امنیتی ما از سیگنال بازار متاثر شود و سیاستمدار ما، به مرور، برای هنگام اخذ تصمیمات اساسی، نگران واکنش بازار باشد؟ حاکمیت با که باید باشد؟ با حکومت؟ یا بازگیران بازار؟ اقتصاد مقاومتی، یعنی اقتصادی که از شوک‌های خارجی متاثر نباشد، این تامل‌ها، چه در زمان افزایش نرخ‌ها و چه در زمان کاهش نرخ‌ها، یک شاخص اساسی برای اندازه‌گیری درجه مقاومت اقتصاد است؛ و وضع موجود، یعنی ما اقتصاد خود را مقاوم نکرده‌ایم.

لذا اینکه بجای سرسستی از کاهش نرخ ارز و سکه و سبزپوشی بورس پیرو حمله صهیونیست‌ها، باید ببینیم اشکال کارمان کجاست که ارزش پول ملی‌ما، که اساس اقتصاد است، اینگونه دچار نوسان می‌شود؟ چرا ارز بجای اینکه یک دارایی عمومی تلقی شده و در کنترل و مدیریت کامل حاکمیت باشد و تحت دقیق‌ترین نظارت‌ها به نیازهای فوری و اولویت‌دار کشور تخصیص یابد، همچون یک کالا، در بازار خرید و فروش می‌شود؟

این وضع، یعنی سیردن اقتصاد به بازار آزاد، یادآور تجربه تلخ نلسون ماندلا پس از سرنگونی رژیم آپارتاید است. ماندلا و کنگره ملی آفریقا، بجای اینکه پس از انقلاب، اقتصاد آفریقای جنوبی را از بند بازار، آزاد کنند و به مدیریت درآورند، نظم موجود را پذیرفتند. نتیجه این شد که سیاست‌های بودن قانون گفت: «متأسفانه بسیاری از قوانین لازم‌الاجرا، به‌دلیل عدم تجانس با فرهنگ جامعه قابل اجرا نیستند یا برخی در زمینه اجرا با مشکل روبه‌رو می‌شوند. به‌طور مثال مشخصاً با تعیین کمیت میزان جرائم و خسارات که در یک اقتصاد تورمی سال به سال از ارزش آن کاسته می‌شود، موجبات خسران ذی‌نفع را فراهم می‌سازند. از این منظر قانون باید دقیق، موجز، مؤثر و قابل اجرا تدوین شود. قانون تجارت نیز مشمول همین قاعده است. در غیر این صورت بازگیران برای فرار از تنگناهای قانونی، راه‌های دیگری را برمی‌گزینند.»

کاریکاتور: حمایت از کالای ایرانی

اقتصاد ایران

چرا صورت‌های مالی اتاق بازرگانی ایران منتشر نمی‌شود؟

و مشخص نیست که چه میزان درآمد به اتاق بازرگانی وارد شده است؟ البته در سال ۱۴۰۱ آمار غیرشفافی در این خصوص گزارش شد. محمدرضا رمضانی دبیرکل وقت اتاق بازرگانی در خصوص ابهامات درآمد هزاران میلیاردی اتاق اشمول گفته بود که درآمدهای این اتاق محل ۳ در هزار درآمد مشمول مالیات دارندگان کارت بازرگانی در طول ۵ سال گذشته تنها ۱۶۰ میلیارد تومان بوده است. این عدد خود دچار اشکال است چرا که به سبب تورم و افزایش قیمت ارز در هر سال شاهد رشد قابل توجه در ارقام هستیم بنابراین صحبت از میانگین ۵ ساله کمکی برای کاهش ابهامات نمی‌کند.

باید به این موضوع توجه داشت که بخشی قابل توجهی از درآمدهای اتاق بازرگانی از شرکت‌های بزرگی تأمین می‌شود که عمده آنها دولتی هستند و یا به واسطه صندوق‌های بانزینستگی و سایر نهاده‌ها به طور غیرمستقیم به دولت وابسته هستند.

اعلام می‌کنند که گزارشات حسابرسی شده اتاق موجود است و ابهامی وجود ندارد. چند سال قبل نیز که براساس گزارش مجلس ابهاماتی در مورد ۱۵۰۰ میلیارد تومان درآمد اتاق بازرگانی مطرح شد، پاسخ همین بود، «گزارشات صورت مالی هست و ابهامی وجود ندارد». سوالی که وجود دارد این است که چرا با وجود صورت‌های مالی حسابرسی شده اتاق بازرگانی، چرا یک مورد از آنها طی چند سال گذشته «به طور کامل» منتشر نشده است؟

با توجه به این مسئله، این پیشنهاد جدی مطرح است که اتاق بازرگانی گزارشات حسابرسی خود را در سایت کمال منتشر کند. دو منبع اصلی درآمد اتاق بازرگانی، ۳ در هزار درآمد مشمول مالیات دارندگان کارت بازرگانی و ۴ در هزار سود پس از کسر مالیات شرکت‌ها است. البته در کنار این منابع، درآمدهای حوزه آموزش و خدمات و ... و همچنین درآمدهای حاصل از تمديد کارت بازرگانی نیز وجود دارد. درآمد سده‌هزار مربوط به سود درآمد مشمول مالیات است و چهار درهزار نیز سود درآمد مشمول مالیات پس از کسر مالیات است. این ارقام از سوی دارندگان کارت بازرگانی به اتاق بازرگانی پرداخت می‌شود. در کنار این موارد حق عضویت افراد در اتاق بازرگانی را نیز باید در نظر گرفت. در طول یک دهه اخیر که ضوابط اجرایی دریافت ۳ در هزار بابت صدور یا تمدید کارت بازرگانی به طور عمومی اعلام نشده است

در حالی بخش خصوصی باید جزو شفاف‌ترین بخش‌های اقتصاد کشور باشد که اتاق بازرگانی ایران به عنوان نهاد متولی این بخش طی سال‌های اخیر هیچ صورت مالی حسابرسی شده‌ای از عملکرد خود منتشر نکرده است. با توجه به اطلاعات ارائه‌شده از سوی اتاق بازرگانی ایران درآمدهای این اتاق در سال۱۳۹۹، ۴۶۹ میلیاردتومان، در سال ۱۳۹۸، ۳۸۳میلیاردتومان، در سال۱۳۹۷، ۲۴۰میلیاردتومان و در سال۱۳۹۶، ۲۸۲میلیاردتومان بوده است. همچنین به گفته خزانه دار اتاق بازرگانی که در مرداد ماه ۱۴۰۱ تلويزيون حاضر شده بود، اتاق ایران در سال ۱۴۰۰ نزدیک به هزار میلیارد تومان درآمد داشته است. با وجود این عدد و ارقام هیچگونه تفکیکی در خصوص منابع مختلف درآمدی وجود ندارد، ضمن اینکه این آمارها تنها محدود سه سال گذشته است و آمار و یا صورت‌های مالی در خصوص درآمد و هزینه سال‌های ۱۴۰۱، ۱۴۰۲ و همچنین عملکرد ۱۴۰۳ (در شش ماهه)، به طور عمومی منتشر نشده است. اتاق بازرگانی ایران، ناعیانده بخش خصوصی ایران است. در حال حاضر گزارشات حسابرسی شده بسیاری از شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی در کدال منتشر می‌شود. با این وجود هیچ جزئیاتی از بودجه سالانه اتاق بازرگانی و میزان و نحوه تحقق درآمدها و هزینه‌های آن وجود ندارد. در هر مقطع نیز که ابهامات در مورد دخل و خرج اتاق بازرگانی بالا می‌گیرد مسئولان اتاق